

A NEW YORK PALOTA A SZÁZADFORDULÓKOR

A HUNGÁRIA

Budapest egyik legismertebb épülete a Hungária palota, azelőtt New York. Aki nem jár ide az is ismeri, mert néha bemegy és megnézi. Szabolcs-szatmáriak is jártak ide, akik szerették a jó konyhát, szerettek kényelmesen diskurálni a fényes, nagy asztalok körül. A megye fővárosba került írói, költői pedig gyakran, nem egy naponta tanyáztak itt.

De csaknem 80 esztendőn át kisebb-nagyobb megszakításokkal háború, ellenforradalom, szülőkörűség, (a felszabadulás után egy ideig sportáruház volt) írók, költők, újságírók beszélgető- és munkahelye. A karzaton szerkesztett Ostváth, de ott volt asztala Adynak, Krúdy Gyula is sokszor megfordult itt. Amikor újból kávéház lett, a felszabadulás után ismét az irodalmi és művészvilág vette birtokába és harcolt a meglétéért, mert mindig terveztek valamit ellene.

A millenniumi készülődés viharos lázában épült Hauszmann Alajos terve alapján a palota. 1894-ben nyitotta meg a kapuit a New York kávéház. (Állítólag az akkor ifjú Molnár Ferenc barátaival a Dunába dobta a kávéház kulcsait, hogy azt ne lehessen becsukni, éjjel-nappal tárva álljon vendégeinek.)

Most megint csend van a Hungária kávéházban. Isten tudja mióta tatarozzák. Csend van a karzaton, a „mély vízben”, (a kávéház mélyébe épített éttermi rész) és a pestiek, de a szabolcsiak is csak kívül állhatnak meg egy pillanatra, így is örülve neki, és mégis bosszankodva: mikor ül végre a helyére, a ruhátár mellé az az öreg szivar- és cigarettaárus, aki a fiatal költők és újságírók rég elhunyt elődeire is emlékszik?

MAI FELVÉTEL A NAGYKÖRUT EGYIK ÉKESÉGÉRŐL